

SLANINA

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. lapkričio 26 d.*

Byloje C-363/08

dėl *Verwaltungsgerichtshof* (Austrija) 2008 m. birželio 25 d. Nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2008 m. rugpjūčio 7 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Romana Slanina

prieš

Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Wien,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kuri sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, einantis antrosios kolegijos pirmininko pareigas, teisėjai C. Toader, C. W. A. Timmermans, K. Schieman (pranešėjas) ir P. Kūris,

* Proceso kalba: vokiečių.

generalinis advokatas M. Poiares Maduro,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. liepos 2 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- R. Slanina, atstovaujamos *Rechtsanwalt M. Tröthandl*,

- *Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Wien*, atstovaujamo W. Pavlik,

- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer ir M. Winkler,

- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos S. Vodina ir O. Patsopoulou,

- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos M. Dowgielewicz,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos V. Kreuzschitz,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 5 sk., 3 t., p. 3, toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas sprendžiant ginčą tarp R. Slanina, išsiskyrusios Austrijos pilietės, persikėlusios gyventi į Graikiją, ir *Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Wien* dėl reikalavimo gražinti šeimos pašalpą ir mokesčio kreditą, kuriuos ji gavo Austrijoje už savo dukterį.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

- ³ Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio f punkto i papunktis „šeimoms nariams“ sąvoką apibrėžia kaip reiškiančią:

„<...> bet kurį asmenį, kuris šeimos nariu arba namų ūkio nariu nustatomas ar pripažįstamas teisės aktais, pagal kuriuos mokamos <...>; tačiau kai minėtuose teisės aktuose šeimos nariu arba namų ūkio nariu laikomas tik po vienu stogu su dirbančiu pagal darbo sutartį ar savarankiškai dirbančiu asmeniu gyvenantis asmuo, tai ši sąlyga laikoma įvykdyta, jeigu atitinkamas asmuo iš esmės yra to asmens išlaikomas. <...>“

- ⁴ Remiantis Reglamento Nr. 1408/71 2 straipsnio 1 dalimi, šis reglamentas taikomas:

„pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ar savarankiškai dirbantiems asmenims, kuriems yra taikomi ar buvo taikomi vienos ar daugiau valstybių narių teisės aktai ir kurie yra vienos iš valstybių narių piliečiai <...> bei jų šeimos nariams ir maitintojo netekusiems asmenims.“

5 Reglamento Nr. 1408/71 13 straipsnyje nustatyta:

„1. Laikantis 14c straipsnio, asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai. Tie teisės aktai taikomi remiantis šioje dalyje nustatytais nuostatomis.

2. Laikantis 14–17 straipsnių:

a) vienos valstybės narės teritorijoje pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui taikomi tos valstybės teisės aktai, net jeigu jis gyvena kitos valstybės narės teritorijoje <...>;

<...>“

6 Pagal Reglamento Nr. 1408/71 73 straipsnį „Pagal darbo sutartį dirbantis asmuo arba savarankiškai dirbantis asmuo, kurio šeimos nariai gyvena valstybėje narėje, kitoje nei kompetentinga valstybė“:

„Pagal darbo sutartį dirbantis asmuo arba savarankiškai dirbantis asmuo, kuriam taikomi valstybės narės teisės aktai, už savo šeimos narius, gyvenančius kitos valstybės narės teritorijoje, turi teisę gauti išmokas šeimai, mokamas pagal pirmosios valstybės teisės aktų nuostatas, tartum jie gyventų toje valstybėje, laikantis VI priedo nuostatų.“

- 7 Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio „Taisyklės ar prioritetai, kai teisė gauti išmokas šeimai pagal kompetentingos valstybės teisės aktus sutampa su teise gauti išmokas šeimai pagal valstybės narės, kurios teritorijoje šeimos nariai gyvena, teisės aktus“ 1 dalyje nustatyta:

„Jeigu tą patį laikotarpį tam pačiam šeimos nariui ir darbinei veiklai tęsti yra mokamos išmokos šeimai pagal tos valstybės narės, kurios teritorijoje šeimos nariai gyvena, teisės aktus, teisė gauti išmokas šeimai, mokamas pagal kitos valstybės narės teisės aktus, jei tai numatyta pagal 73 ar 74 straipsnius, sumažinama tokiu dydžiu, kuris mokamas [išlieka sumažinant išmokas tokia suma, kuri mokama] pagal pirmosios valstybės narės teisės aktus.“

- 8 Nors laikotarpiu, su kuriuo susijęs pagrindinėje byloje nagrinėjamas ginčas, Reglamentas Nr. 1408/71 buvo pakeistas, pakeitimai neturi įtakos šio ginčo išsprendimui.

Nacionalinės teisės aktai

- 9 Remiantis 1967 m. Įstatymo dėl šeimos išlaidų kompensavimo (Familienlastenausgleichsgesetz, toliau – FLAG) 2 straipsnio 1 dalimi, teisė gauti šeimos pašalpas už vaikus turi asmenys, kurių gyvenamoji vieta arba įprasta gyvenamoji vieta yra federalinėje teritorijoje.
- 10 Remiantis FLAG 2 straipsnio 2 dalimi, teisė gauti šeimos pašalpą turi asmuo, kurio namų ūkiui vaikas priklauso. Asmuo, kurio namų ūkiui vaikas nepriklauso, tačiau iš kurio lėšų jis daugiausia išlaikomas, turi teisę į šeimos pašalpą, jeigu joks kitas asmuo neturi teisės ją gauti pagal šios dalies pirmąjį sakinį.

- 11 FLAG 2 straipsnio 8 dalyje nurodyta, kad asmenys, turintys gyvenamąją vietą ir federalinėje teritorijoje, ir užsienyje, turi teisę gauti šeimos pašalpą tik tuomet, jeigu jų interesų centras yra federalinėje teritorijoje ir jei vaikai joje nuolat gyvena. Šioje nuostatoje taip pat nustatyta, kad asmens interesų centras yra toje valstybėje, su kuria jis turi tampsnesnius asmeninius ir ekonominius ryšius.
- 12 FLAG 26 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Tas, kas neteisėtai gavo šeimos pašalpą, turi grąžinti atitinkamas sumas <...>.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 13 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad R. Slanina yra vienos dukros, vardu Nina, gimusios 1991 m., motina. Šeimos pašalpos mokėjimo pradžioje šios pašalpos skyrimo sąlygos buvo įvykdytos.
- 14 Nuo 1997 m. vasaros R. Slanina yra įsikūrusi Graikijoje, kur Nina nuo tų pačių metų rudens lankė mokyklą. Jos tėvas, buvęs R. Slanina sutuoktinis, Austrijos pilietis, gyvena Austrijoje, kur dirba. Apeliantė pagrindinėje byloje viena augina savo dukterį. Vaiko tėvas privalo mokėti alimentus, tačiau nemoka.

- 15 Laikotarpiu nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2003 m. spalio 31 d. R. Slanina už savo dukterį Niną gavo šeimos pašalpą ir mokesčio kreditą, kuriuos sudaro bendra 10 884,95 EUR suma, t. y. 7 824,79 EUR šeimos pašalpa ir 3 060,16 EUR mokesčio kreditas. 2003 m. spalio 22 d. *Finanzamt von Mödling* (Medlingo mokesčių inspekcija, Austrija) sprendimu šių sumų iš jos buvo pareikalauta dėl to, kad nuo 1997 m. ji su dukterimi nuolat gyveno Graikijoje. *Finanzamt* iš tiesų manė, kad viena iš FLAG 2 straipsnio 8 dalyje nurodytų sąlygų skirti šeimos pašalpą, t. y. sąlyga, susijusi su interesų centro buvimu ir nuolatinio vaiko gyvenimu Austrijoje, nebuvo įvykdyta.
- 16 Iki 2001 m. R. Slanina Graikijoje nei dirbo, nei buvo įsiregistravusi darbo biržoje kaip bedarbė. Ji gyveno iš giminaičių teikiamos finansinės paramos ir santaupų. Nuo 2001 m. ji kiekvienais metais nuo gegužės mėnesio iki spalio mėnesio pradžios sezonškai dirba ekskursijų vadove vienoje Graikijos įmonių.
- 17 R. Slanina pateiktas skundas dėl 2003 m. spalio 22 d. *Finanzamt von Mödling* sprendimo buvo atmestas pirmiausia 2004 m. gruodžio 9 d. preliminariu minėtos *Finanzamt* sprendimu, vėliau – 2005 m. birželio 30 d. *Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Wien* sprendimu. Paskui apeliante pagrindinėje byloje kreipėsi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą. Ji iš esmės tvirtino, kad nors pagal Austrijos teisės aktus neturi teisės į šeimos pašalpą, reikia taikyti Reglamentą Nr. 1408/71. Jos teigimu, kadangi Ninos tėvas, buvęs sutuoktinis, gyvena ir dirba Austrijoje, pagal šio reglamento 73 straipsnį R. Slanina turi teisę gauti šeimos pašalpą, neatsižvelgiant į tai, kad gyvena Graikijoje.
- 18 Šiomis aplinkybėmis *Verwaltungsgerichtshof* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:
- „1. Ar iš <...> Reglamento <...> Nr. 1408/71 <...> išplaukia, kad nedirbanti buvusi Austrijoje gyvenančio ir nesavarankiškai dirbančio vyro sutuoktinė išlaiko savo

teisę į šeimos pašalpą (už vaiką) Austrijoje, jeigu ji apsigyvena kitoje valstybėje narėje bei ten perkelia savo interesų centrą ir jeigu toliau nedirba?

2. Ar atsakant į pirmąjį klausimą turi reikšmės aplinkybė, kad Austrija, kurioje lieka buvęs sutuoktinis ir kurioje jis gyvena bei dirba, šiam vyrui tam tikromis sąlygomis suteikia teisę į šeimos pašalpą (už vaiką), jeigu buvusiai sutuoktinei tokia teisė nebeprisklaido?

3. Ar iš Reglamento Nr. 1408/71 išplaukia buvusios sutuoktinės teisė į šeimos pašalpą (už vaiką) Austrijoje, kur gyvena ir dirba buvęs vyras, esantis vaiko tėvu, jeigu pirmajame klausime nurodytos aplinkybės pasikeičia taip, kad sutuoktinė įsidarbina naujojoje valstybėje narėje?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo ir antrojo klausimų

- ¹⁹ Pirmuoju ir antruoju klausimais, kurie nagrinėtini kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1408/71 73 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad išsiskyręs asmuo, kuriam valstybės narės, kur jis gyvena ir kur jo buvęs sutuoktinis tebegyvena ir tebedirba, kompetentinga institucija mokėjo šeimos pašalpą, išlaiko teisę į ją, net jeigu palieka šią valstybę tam, kad įsikurtų

su savo vaiku kitoje valstybėje narėje, kurioje jis nedirba, ir net jei buvęs sutuoktinis, esantis vaiko tėvu, galėtų gauti šią pašalpą savo gyvenamosios vietos valstybėje.

- 20 Iš bylos medžiagos matyti, kad R. Slanina yra pagal darbo sutartį dirbančio darbuotojo, kuriam pagrindinėje byloje nagrinėjamu laikotarpiu, remiantis Reglamento Nr. 1408/71 13 straipsnio 1 ir 2 dalimis, buvo taikomi Austrijos Respublikos, t. y. valstybės narės, kurios teritorijoje jis dirbo, teisės aktai, buvusi sutuoktinė.
- 21 Remiantis Reglamento Nr. 1408/71 73 straipsniu, pagal darbo sutartį dirbantis asmuo arba savarankiškai dirbantis asmuo, kuriam taikomi valstybės narės teisės aktai, už savo šeimos narius, gyvenančius kitos valstybės narės teritorijoje, turi teisę gauti šeimos išmokas, mokamas pagal pirmosios valstybės teisės aktų nuostatas, tartum jie gyventų toje valstybėje.
- 22 Šio 73 straipsnio tikslas yra užtikrinti darbuotojo, kuriam taikomi vienos valstybės narės teisės aktai, šeimos nariams, gyvenantiems kitoje valstybėje narėje, pirmosios valstybės teisės aktais numatytų šeimos išmokų mokėjimą (žr. 1996 m. spalio 10 d. Sprendimo *Hoever ir Zachow*, C-245/94 ir C-312/94, Rink. p. I-4895, 32 punktą ir 2002 m. vasario 5 d. Sprendimo *Humer*, C-255/99, Rink. p. I-1205, 39 punktą).
- 23 Net jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo ir neužklausė, reikia pažymėti, kad teisė į – arba R. Slanina, arba jos buvusiam sutuoktiniui mokėtiną – šeimos pašalpą už vaiką pagal Reglamento Nr. 1408/71 73 straipsnį iš tiesų buvo susieta su sąlyga, kad vaikas pateks į Reglamento Nr. 1408/71 taikymo sritį asmenų atžvilgiu. Ši sritis apibrėžta šio reglamento 2 straipsnyje. Taigi remiantis šio 2 straipsnio 1 dalimi, šis reglamentas, be kita ko, taikomas „pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims arba savarankiškai dirbantiems asmenims, kuriems yra ar buvo taikomi vienos ar daugiau valstybių narių teisės aktai ir kurie yra vienos iš valstybių narių piliečiai <...> bei jų šeimos nariams <...>“.

- 24 „Šeimos nario“ sąvoka Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio f punkto i papunktyje apibrėžta kaip reiškianti „bet kurį asmenį, kuris šeimos nariu arba namų ūkio nariu nustatomas ar pripažįstamas teisės aktais, pagal kuriuos mokamos išmokos <...>; tačiau kai minėtuose teisės aktuose šeimos nariu arba namų ūkio nariu laikomas tik po vienu stogu su dirbančiu pagal darbo sutartį ar savarankiškai dirbančiu asmeniu gyvenantis asmuo, tai ši sąlyga laikoma įvykdyta, jeigu atitinkamas asmuo iš esmės yra to asmens išlaikomas. <...>“
- 25 Taigi ši nuostata, apibrėždama „šeimos narį“ kaip „bet kurį asmenį, kuris šeimos nariu arba namų ūkio nariu nustatomas ar pripažįstamas teisės aktais, pagal kuriuos mokamos išmokos <...>“, būtent FLAG nuostatomis pagrindinėje byloje, iš pradžių aiškiai nukreipia į nacionalinės teisės nuostatas.
- 26 Toliau Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio f punkto i papunktyje nustatoma išlyga, pagal kurią: „tačiau kai [nacionalinės] teisės aktuose šeimos nariu arba namų ūkio nariu laikomas tik po vienu stogu su dirbančiu pagal darbo sutartį ar savarankiškai dirbančiu asmeniu gyvenantis asmuo, tai ši sąlyga laikoma įvykdyta, jeigu atitinkamas asmuo iš esmės yra to asmens išlaikomas <...>“.
- 27 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio f punkto i papunktyje nustatyta sąlyga nagrinėjamu atveju yra įvykdyta, t. y. ar vaikas, nors ir negyveno su tėvu pagrindinėje byloje nagrinėjamu laikotarpiu, galėtų būti laikomas savo tėvo „šeimos nariu“ pagal nacionalinę teisę ir jos taikymo tikslais, ir, jei atsakymas būtų neigiamas, ar jis galėtų būti laikomas „iš esmės išlaikomu“ savo tėvo.
- 28 Iš Teisingumo Teismui pateiktų bylos dokumentų matyti, kad buvęs R. Slanina sutuoktinis iš tiesų turėjo mokėti alimentus už savo dukterį Niną. Tai, kad

jis jų nemokėjo, neturi reikšmės sprendžiant klausimą, ar vaikas yra jo šeimos narys.

- 29 Tuo atveju, jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis savo nustatytomis aplinkybėmis, padarytų išvadą, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama situacija patenka į Reglamento Nr. 1408/71 taikymo sritį asmenų atžvilgiu, kyla klausimas, ar R. Slanina situacijoje esantis asmuo gali remtis šio reglamento 73 straipsniu. Be to, nacionalinis teismas klausia, ar tai, kad išsiskyręs sutuoktinis liko Austrijoje, kur dirba ir kur pagal nacionalinės teisės aktus turėtų teisę gauti pagrindinėje byloje nagrinėjamas išmokas, gali turėti įtakos R. Slanina situacijoje esančio asmens teisei išsaugoti šias išmokas.
- 30 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia pažymėti, jog tai, kad R. Slanina ir jos buvęs sutuoktinis yra išsiskyrę, neturi reikšmės. Iš tiesų Teisingumo Teismas jau yra pripažinęs, kad nors Reglamente Nr. 1408/71 aiškiai nenurodytos šeimos situacijos įvykus skyryboms, jų pašalinimas iš šio reglamento taikymo srities būtų nepateisinamas. Iš tiesų viena iš įprastų pasekmių įvykus skyryboms yra tai, kad vaikų globa pavedama vienam iš tėvų, su kuriuo jie gyvens. Taigi gali būti taip, kad dėl įvairių priežasčių, pavyzdžiui, įvykus skyryboms, vienas iš tėvų, kuriam pavesta vaiko globa, palieka savo kilmės valstybę narę ir apsigyvena kitoje valstybėje narėje siekdamas, kaip byloje, kurioje buvo priimtas minėtas sprendimas *Humer*, joje dirbti arba, kaip yra nagrinėjamoje pagrindinėje byloje, joje dirbti pagal darbo sutartį tik praėjus keleriems metams po apsigyvenimo. Tokiu atveju mažamečio vaiko gyvenamoji vieta taip pat persikelia į šią kitą valstybę narę (žr. minėto sprendimo *Humer* 42 ir 43 punktus).
- 31 Reikia pažymėti, kad šeimos pašalpos dėl jų paties pobūdžio negali būti laikomos mokėtinomis asmeniui neatsižvelgiant į jo šeimines situacijas. Todėl yra nesvarbu, kad šeimos išmokų gavėja yra R. Slanina, o ne pats darbuotojas, t. y. jos buvęs sutuoktinis (žr. minėto sprendimo *Humer* 50 punktą).

32 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį ir antrąjį klausimus reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1408/71 73 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad išsiskyręs asmuo, kuriam valstybės narės, kur jis gyveno ir kur jo buvęs sutuoktinis tebegyvena ir tebedirba, kompetentinga institucija mokėjo šeimos pašalpą, išlaiko teisę į šią pašalpą už savo vaiką, net jeigu palieka šią valstybę tam, kad įsikurtų su vaiku kitoje valstybėje narėje, kur jis nedirba, ir net jei buvęs sutuoktinis galėtų gauti šią pašalpą savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje, su sąlyga, kad vaikas pripažįstamas šio buvusio sutuoktinio „šeimos nariu“ minėto reglamento 1 straipsnio f punkto i papunkčio prasme.

Dėl trečiojo klausimo

33 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar tai, kad R. Slanina pradėjo dirbti Graikijoje, turėjo įtakos jos teisei gauti šeimos pašalpą Austrijoje.

34 Jeigu paaiškėtų, kad dėl minėtos darbinės veiklos Graikijoje atsirado teisė gauti šeimos pašalpą, analogišką Austrijoje gaunamai pašalpai, atsakymas į šį klausimą būtų teigiamas.

35 Iš Graikijos Respublikos ir Komisijos pastabų išplaukia, kad Graikijos teisės aktai numato šeimos pašalpų mokėjimą tik tam tikriems pagal darbo sutartį dirbantiems darbuotojams. Taigi jų mokėjimas visuomet siejamas su darbo santykių buvimu, nes vien gyvenamosios vietos Graikijoje nepakanka. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą

pateikęs teismas turi nustatyti, ar tai, kad R. Slanina Graikijos Respublikos teritorijoje užsiėmė darbine veikla, jai suteikė teisę gauti šeimos pašalpą šioje valstybėje narėje.

- ³⁶ Jeigu paaiškėtų, kad išties taip yra, reikėtų taikyti Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnyje numatytą sutapimo vengimo taisyklę. Šia nuostata siekiama išspręsti teisės gauti šeimos išmokas pagal šio reglamento 73 straipsnį ir pagal šeimos narių gyvenamosios vietos valstybės nacionalinės teisės aktus, suteikiančius teisę gauti šeimos išmokas dėl profesinės veiklos vykdymo, sutapimą (žr. 2005 m. birželio 7 d. Sprendimo *Dodl ir Oberhollenzer*, C-543/03, Rink. p. I-5049, 53 punktą).
- ³⁷ Tuomet pagal Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnį pareiga mokėti šeimos išmokas būtų tekusi pirmiausia Graikijos Respublikai, kaip Ninos ir jos motinos gyvenamosios vietos valstybei narei. Remiantis šio reglamento 73 straipsniu, teisė gauti šeimos išmokas Austrijoje būtų išlikusi sumažinant išmokas tokia suma, kuri mokama pagal Graikijos teisės aktus.
- ³⁸ Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąją klausimą reikia atsakyti taip: jeigu asmuo, esantis tokioje padėtyje kaip apeliančė pagrindinėje byloje, savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje užsiima darbine veikla, realiai suteikiančia teisę gauti šeimos pašalpas, pagal Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnį teisė gauti šeimos pašalpas, mokėtinas pagal valstybės narės, kurios teritorijoje buvęs šio asmens sutuoktinis užsiima darbine veikla, teisės aktus, išlieka sumažinant pašalpas tokia suma, kuri mokama pagal šio asmens gyvenamosios vietos valstybės narės teisės aktus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

³⁹ Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 1. 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97, 73 straipsnis turi būti aiškinamas taip: išsiskyręs asmuo, kuriam valstybės narės, kur jis gyveno ir kur jo buvęs sutuoktinis tebegyvena ir tebedirba, kompetentinga institucija mokėjo šeimos pašalpą, išlaiko teisę į ją už savo vaiką, net jeigu palieka šią valstybę tam, kad įsikurtų su vaiku kitoje valstybėje narėje, kur jis nedirba, ir net jei buvęs sutuoktinis galėtų gauti šią pašalpą savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje, su sąlyga, kad vaikas pripažįstamas šio buvusio sutuoktinio „šeimos nariu“ minėto reglamento 1 straipsnio f punkto i papunkčio prasme.**
- 2. Jeigu asmuo, esantis tokioje padėtyje kaip apeliančią pagrindinėje byloje, savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje užsiima darbine veikla, realiai suteikiančia teisę gauti šeimos pašalpas, pagal Reglamento Nr. 1408/71, iš**

dalies pakeisto ir atnaujinto Reglamentu Nr. 118/97, 76 straipsnį teisė gauti šeimos pašalpas, mokėtinas pagal valstybės narės, kurios teritorijoje buvęs šio asmens sutuoktinis užsiima darbine veikla, teisės aktus, išlieka sumažinant pašalpas tokia suma, kuri mokama pagal šio asmens gyvenamosios vietos valstybės narės teisės aktus.

Parašai.